

Asia: VN/9330/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausuntopyyntö VN/9330/2019 15.12.2020

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista

MAANTIEDE

Rovaniemen kaupunki pitää hyvänä tavoitetta edistää liikenteen päästövähennyksiä kasvattamalla nolla- ja vähäpäästöisten ajoneuvojen osuutta julkisissa hankinnoissa. Mielestämme maantieteelliset haasteet, lataus- ja polttoainejakeluinfraan saatavuuden rajoitteet sekä markkinatilanne olisi huomioitava paremmin määrättäessä vähimmäisosuusvaatimuksia kaupungeille ja maakunnille.

Mielestämme kaikille suurimmille kaupungeille (Pori puuttuu listalta) ei saisi asettaa samanlaisia vähimmäisosuusvaatimuksia henkilö- ja pakettiautoille. Näiden kaupunkien osalta tulisi tarkemmin huomioida niiden maantieteellinen rakenne - Rovaniemellä olosuhteet poikkeavat esim. Helsingin olosuhteista sekä ilmaston, ajomatkojen, ihmismassan että asukastiheyden suhteen. Kaikki tekijät tulisi ottaa huomioon. Rovaniemi on pinta-alaltaan laaja kaupunki, pohjois-eteläsuunnassa maantietä mitaten on matkaa n. 140 km, itä-länsisuunnassa lähes saman verran. 17 suurimman kaupungin listalla olevista kaupungeista pinta-alallisesti mitattuna Rovaniemi on suurin ja seuraavaksi suurimpana Kuopio on melkein puolet pienempi.

Kuljetusetäisyydet harvaan asutulla haja-asutusalueella ovat pitkät, eikä lataus- ja polttoainejakeluinfra ole saatavilla tarvittavassa mittakaavassa edes kantakaupungissa. Tämä sama ongelma koskee myös koko laajaa Lapin maakuntaa. Ongelmia tulee etenkin koulu- ja sote- sekä kunnan organisaation sisäisissä kuljetuksissa, joita hoidetaan pienillä autoilla.

Lakisäätteisissä koulukuljetuksissa pystytään tukeutumaan Rovaniemen kaupungin järjestämään paikallisliikenteeseen vain kantakaupungissa. Sielläkin iso osa koulukuljetuksista joudutaan

järjestämään erillisillä pikkuautoilla tapahtuvilla kuljetuksilla, koska paikallisliikenteen reitit eivät kulje hiljaisempiin kaupunginosiin. Kuljetukseen oikeutetuista reilusta 1100 oppilaasta yli 900 kulkee erikseen järjestetyssä koulukuljetuksessa ja vain noin pari sataa käyttää paikallisliikennettä. Paikallisliikenteen järjestäminen kattamaan kaupunginosat, joilla ei ole riittävää matkustajapotentiaalia, ei ole taloudellisesti järkevää ja tarkoituksenmukaista.

Perusteet kunkin kaupungin kuulumiselle 17 suurimman kaupungin joukkoon pitäisi avata: ne täytyisi olla johdonmukaiset ja tasapuoliset, pelkkä kaupungin asukasluku ei voi olla ainoa kriteeri.

NYKYINEN MARKKINATILANNE, INFRA & SAATAVUUS

Olemme tehneet markkinakartoituksen/kyselyn Rovaniemen alueen koulukuljetuspalveluyrityksille. Sen mukaan emme tule saamaan ehdot täyttäviä tarjouksia. Tarvittaisiin selkeät menettelytapaohjeet, jos ei saada ehdot täyttäviä tarjouksia.

Korona-aika on aiheuttanut kuljetusalan yrityksille suuria taloudellisia haasteita. Kyse ei ole aina yksistään rahasta, vaan onko vaadittua kalustoa, lataus- ja polttoaineenjakuinfraa edes saatavissa ja palveluntarjoajan käytettävissä. Suurin osa Rovaniemellä tällä hetkellä käytössä olevasta kalustosta on jo Euro 6 -luokkaa, joten kaluston uusimista on tehty, eikä se luonnollisen markkinatalouden kehityksen mukaan ole ajankohtaista juuri nyt. Kokonaistaloudellisesti myös ympäristönäkökulmat huomioiden kaluston vaihto kesken sen elinkaaren ei tue kestävä kehityksen periaatteita eli siirtymävaihe tarvitaan. Olisiko mahdollista ottaa huomioon vähempipäästöisen biodieselin käyttö myös pienemmissä henkilöliikennöintiin tarkoitetuissa autoissa jonkin siirtymäajan, joka Lapin kaltaisille harvaan asutuille periferia-alueille voitaisiin myöntää?

Vaatimuksissa tulisi myös huomioida talousalueella jo toimivan lautasinfran olemassaolo. Latausinfran rakentaminen vaatii suuria resursseja, jotka vaikuttavat koko puhtaan energian logistiikkaan (verkoston suunnittelu, rakentaminen, latausasemat jne.).

KOMPENSOINTI & SEURAAMUKSET

Seuraamusmaksua ei saisi määrätä ainakaan ensimmäisellä kaudella. Myös kunnille aiheutuvat kustannukset ja niihin liittyvät kompensatiot esim. latausinfran mahdollistamisesta ja sähköverkon uudistamisesta pitäisi olla tiedossa.

Lassila Antti
Rovaniemen kaupunki - Sivistys- ja hyvinvointipalvelut